

Státní rostlinolékařská správa

Sídlo organizace: Těšnov 17, 117 05 Praha 1
Korespondenční adresa: Ztracená 1099/10, 161 00 Praha 6

Oblastní odbor SRS
Zemědělská 1 a
613 00, Brno

Brno 27.6.2011
čj. **SRS 042148/2011**

Zpráva č. 13 oblastního odboru BRNO o výskytu škodlivých organismů a poruch za období od 20.6.– 26.6.2011

1. Počasí

Ve sledovaném období převládalo polojasné počasí s lokálními přeháňkami a bouřkami. Denní teploty 20 až 29 °C. Noční teploty 12 až 15 °C. Intenzita srážek za sledované období byla rozdílná, v rozmezí 5 až 20 mm.

2. Výskyt škodlivých organismů a poruch

Probíhá chemická ochrana vinic proti plísni révy a padlí révy. V pravidelných sledech probíhají chemické zásahy proti strupovitosti a padlí v jádrovinách. Začíná sklizeň raných odrůd meruněk, probíhá sklizeň raných brambor.

OBILNINY

PŠENICE OZIMÁ (RF 73 - 85 BBCH)

První, lokálně slabý výskyt infekce **padlí pšenice (*Erysiphe graminis* f. sp. *tritici*)** v klasech byl zjištěn v okresech Zlín (Tečovice, 21.6.) a Břeclav (Klobouky, 23.6.).

Lokálně střední výskyt **hnědé rzivosti pšenice (*Puccinia persistens*)** byl zjištěn na listech i klasech v okrese Břeclav (Klobouky, Horní Bojanovice, 23.6.).

Ohniskový střední výskyt pyknid **tečkované listové skvrnitosti (*Mycosphaerella graminicola*)** na listech zjištěn v okrese Zlín (Oldřichovice, 21.6.). První výskyt v klasech byl zaznamenán v okrese Břeclav (Horní Bojanovice, Němčičky, 23.6.).

První výskyt **ružovění klasů pšenice (*Fusarium* spp.)** v klasech byl zaznamenán v okresech Znojmo (Dyje, 20.6.), Zlín (Oldřichovice, Tečovice, Loučka, 21.6., Halenkovice, 22.6.) a Břeclav (Klobouky, Brumovice, 23.6.).

Napadení klasů se pozoruje v době mléčné zralosti až voskové zralosti (RF 75-85). Kontroluje se minimálně 20 rostlin.

Fungicidní ošetření se provádí v BBCH 61-69, dle signalizace nebo při ohrožení v době kvetení.

První výskyt **obaleče obilního (*Cnephasia pumicana*)** ve feromonovém lapači byl zjištěn v okrese Uherské Hradiště (Nedakonice, 22.6.), lokálně střední intenzita náletu imag byla zaznamenána v okrese Znojmo (Dyje, 20.6.).

Lokálně slabý výskyt larev **plodomorky pšeničné (*Contarinia tritici*)** a **plodomorky plevové (*Sitodiplosis mosellana*)** byl sledován v okrese Břeclav (Horní Bojanovice, Němčičky, 23.6.).

JEČMEN JARNÍ (RF 75-77 BBCH)

První výskyt růžovnění klasů ječmene (*Fusarium spp.*) v klasech byl zjištěn v okrese Břeclav (Horní Bojanovice, 23.6.).

KUKUŘICE (RF 35-37 BBCH)

První výskyt imag bázlivce kukuřičného (*Diabrotica virgifera*) ve feromonovém lapáku byl zjištěn v okrese Břeclav (Hrušky, 27.6.).

Kontroly a záznamy výskytu dospělců na lepových deskách se provádí jednou týdně v období od 20.6. do poloviny října.

Chemická ochrana proti larvám se doporučuje při hodnotě 35 a více dospělců v průměru na jeden lapák za 14 dnů v předchozím roce. Aplikují se insekticidní mořidla nebo půdní insekticidy při setí nebo v době líhnutí larev.

Doporučený termín prvního ošetření proti dospělcům v oblasti kontinuálního šíření na pozemcích s opakovaným pěstováním kukuřice nastává v období dvou až tří týdnů po zjištění prvního jedince ve feromonových lapácích, překračujícím práh škodlivosti, který je stanoven na 35 a více dospělců v průměru na jeden lapák za 14 dnů.

Zavíječ kukuřičný (*Ostrinia nubilalis*) 23. 6. dochází k mírné převaze samic (15 ks) nad samci 12 ks, což nasvědčuje tomu, že vrchol letové vlny je blízko. Pokud bude po víkendu nálet menší než 27 ks/den, lze 23.6. považovat za vrchol letové aktivity.

Preventivní metodou ochrany je dodržování osevniho postupu (nepěstovat kukuřici po kukuřici) a hluboká orba.

Účinnost chemické a biologické ochrany je závislá na přesné signalizaci výskytu dospělců v porostu kukuřice. Výsledky monitoringu letové aktivity pomocí světelných lapáků jsou pravidelně aktualizovány na webových stránkách srs:

<http://eaagri.cz/public/web/srs/portal/skodlive-organizmy/nalety-skudcu-do-svetelných-lapacu.html>. Optimální termín chemického ošetření nastává v době, kdy se z prvních nakladených snůšek začínají líhnout housenky, tj. když ve vajíčkách prosvítá tvar housenky s tmavě pigmentovanou hlavou.

LUSKOVINY

HRÁCH SETÝ (RF 71- 81 BBCH)

První výskyt larev obaleče hrachového (*Cydia nigricana*) byl zaznamenán v okrese Břeclav (Horní Bojanovice, 20.6.).

Monitoring letu imag se provádí pomocí feromonových lapačů, 2x týdně se zaznamenává počet odchytených samců.

Insekticidní zásah je třeba zvážit, pokud je zaznamenáno více jak 6 samců ve dvou feromonových lapácích za den. Chemické ošetření musí být cíleno proti líhnoucím housenkám, ošetřuje se tedy 7 až 10 dnů po kritickém přírůstku náletu.

OKOPANINY

BRAMBOR OBECNÝ (RF 61-99 BBCH)

První výskyt hnědé skvrnitosti listů (*Alternaria solani*) na starších listech byl zjištěn na okrese Zlín (Pohořelice, 21.6.).

První výskyt larev L2, L3 mandelinky bramborové (*Leptinotarsa decemlineata*) byl zjištěn v okrese Zlín (Pohořelice, 21.6.), a larev L4 v okrese Uherské Hradiště (Polešovice, 22.6.).

OLEJNINY

ŘEPKA OZIMÁ (RF 79 - 83 BBCH)

První výskyt **šedé plísňovitosti brukvovitých (*Botryotinia fuckeliana*)** na šešulích byl objeven na okrese Uherské Hradiště (Polešovice, 22.6.).

První výskyt sklerocií **hlízenky obecné (*Sclerotinia sclerotiorum*)** na stonku byl zjištěn v okresech Uherské Hradiště (Polešovice, 22.6.), Břeclav (Boleradice, 23.6.).

První výskyt **padlí brukvovitých (*Erysiphe criciferarum*)** na listech a stoncích byl objeven na okrese Znojmo (Nový Šaldorf, 24.6.).

MÁK SETÝ (RF 54-62 BBCH)

První výskyt **padlí máku (*Erysiphe cruciferarum*)** na listech byl objeven na okresech Znojmo (Božice, 22.6.) a Břeclav (Starovice, 21.6.).

SLUNEČNICE (RF 53-59 BBCH)

První výskyt **alternariové skvrnitosti (*Alternaria* spp.)** na starších listech byl objeven v okresech Uherské Hradiště (Chylice, 22.6.), Břeclav (Horní Bojanovice, Klobouky, 23.6.) a Znojmo (Nový Šaldorf, 24.6.).

HOŘČICE BÍLÁ (RF 67 – 73 BBCH)

První výskyt larev **mšice zelné (*Brevicoryne brassicae*)** na šešulích byl objeven v okrese Břeclav (Horní Bojanovice, 23.6.).

VOJTĚŠKA

Lokálně střední výskyt **bejlo morky vojtěškové (*Dasyneura ignorata*)** byl zaznamenán v okrese Břeclav (Martinice, Velké Hostěradky, 23.6.).

První výskyt **obaleče vojtěškového (*Cydia medicaginis*)** ve feromonovém lapáku byl zaznamenán v okrese Břeclav (Horní Bojanovice, 23.6.).

ZELENINA

Košťáloviny

ZELÍ (RF 19 - 41 BBCH)

První výskyt kolonií **mšice zelné (*Brevicoryne brassicae*)** na listech byl zjištěn v okresech Znojmo (Hrádek, 20.6.) a Uherské Hradiště (Ostrožská Nová Ves, 22.6.).

První výskyt larev **molice vlašovičnickové (*Aleyrodes proletella*)** na listech byl zaznamenán v okrese Uherské Hradiště (Ostrožská Nová Ves, 22.6.).

OVOCNÉ DŘEVINY

Jádroviny

JABLOŇ (RF 74-75 BBCH)

První výskyt larev **štítenky zhoubné (*Quadraspidiotus perniciosus*)** byl zjištěn v okrese Břeclav (Brumovice, 20.6.).

Základním ošetřením je předjarní postřik do fáze zeleného poupěte oleji. Ošetření v době vegetace je cíleno na počátek hromadného rozlézání nymf 1. instaru 1. (letní) generace. Při výskytu 10 a více samic na 1 m větví v první polovině června je ošetření nezbytné.

Termín ošetření je možno určit vizuální kontrolou 2 až 3 letých plodných větví na označených stromech sadu. Ošetření je nutno zahájit do 4 dnů po zjištění prvních pohyblivých nymf. Kontrolu provádíme pomocí lupy, nejméně 2x týdně od poloviny června.

Střední výskyt dospělců **obaleče jablečného (*Cydia pomonella*)** ve feromonovém lapáku byl zjištěn v okrese Znojmo (Citonice, Hrádek, 20.6.).

Sledování letu imag do feromonových lapáků se provádí 2x týdně od 10.5. do 15.9. a jednorázově se před sklizní zjišťuje počet napadených plodů.

Signalizace nutnosti a doby ošetření závisí na volbě použitého přípravku. Ovicidy se používají ve dvou až třítydenních intervalech po ukončení květu jabloní, jakmile se zjistí ve feromonových lapačích úlovek 10 a více motýlků na lapák za 3-4 dny. Potřeba ošetření larvicidy se určuje kontrolami kladení škůdce, vizuálními prohlídkami 100 náhodně vybraných plodů. Práh hospodářské škodlivosti jsou 2 vajíčka na 100 náhodně zvolených plodů a k nim přilehlých listů.

Peckoviny

SLIVONĚ (RF 75-76 BBCH)

Lokálně silné projevy **virových neštovic (*Plum pox potyvirus*)** byly zaznamenány v produkčních sadech na okrese Břeclav (Klobouky, Moravský Žižkov, Velké Bílovice, Němčičky).

Lokálně střední intenzita náletu imag **obaleče švestkového (*Cydia funebrana*)** ve feromonovém lapači byla zaznamenána v okrese Břeclav (Němčičky, 24.6.).

Sledování letu imag do feromonových lapáků se provádí 2x týdně od 1.5. do 15.9. a jednorázově se před sklizní zjišťuje počet napadených plodů.

Imaga létají ve dvou vlnách. Proti první generaci je třeba zasahovat jen v případě nízké násady plodů. Proti druhé generaci se doporučuje aplikovat registrované insekticidy za týden po vrcholu letu samců do feromonových lapáků, nebo při zjištění dvou a více vajíček na 100 náhodně odebraných plodech.

BROSKVOŇ (RF 75-76 BBCH)

Lokálně střední, až silné výskyty **suché skvrnitosti listů peckovin (*Stigmia carpophila*)** na listech i plodech byly pozorovány v okrese Břeclav (Klobouky, Brumovice, Velké Pavlovice).

Ochrana spočívá v likvidaci zdrojů infekce (opadlé listy). První ošetření registrovaným fungicidem se provádí na začátku rašení a dále podle potřeby po odkvětu v 10 až 14 denním intervalu.

RÉVA VINNÁ (RF 73-77)

Další projevy **vrcholové chlorózy révy** na letorostech, ve střední až silné intenzitě byly pozorovány v rámci celé oblasti.

Další první výskyty **plísňě révy (*Plasmopara viticola*)** na listech i v hroznech byly zaznamenány v okrese Břeclav (Starovice, Hustopeče, Němčičky). Intenzita výskytu je rozdílná, v závislosti na systému ošetření.

Pozorování se provádí při ukončení kvetení a dále v intervalu 14 dní až do 15.9. Na označených keřích se pozoruje 50 listů a 50 hroznů a určí se stupeň napadení.

Ošetření v období před květem, příp. v době kvetení se provádí, pokud jsou vhodné podmínky pro šíření onemocnění a byly zjištěny první primární výskyty. Za základní ošetření se považují dvě ošetření v období po odkvětu. Dále ošetřujeme dle potřeby až do fáze zaměkání. Počet a intenzita (interval 10-14 dní) závisí na vhodnosti podmínek pro šíření choroby, intenzitě růstu a typu přípravku.

Další první výskyty **padlí révy (*Uncinula necator*)** na listech i hroznech byl zaznamenány v okrese Břeclav (Křepice, Němčičky, Brumovice, Kobyly). Intenzita výskytu je rozdílná, v závislosti na systému ošetření.

Pozorování se provádí po odkvětu až do počátku zaměkání v intervalu 14 dní. Na označených keřích se pozoruje 50 hroznů a určí se stupeň napadení.

Mimořádně ohrožené výsadby se za příznivých podmínek pro šíření padlí ošetřují poprvé již ve fázi 6 listů. Tyto vinice ošetřujeme 2x před květem. Méně ohrožené výsadby ošetříme poprvé před květem, dále v intervalu 7-14 dnů, podle stupně ohrožení porostu a typu přípravku, až do fáze zaměkání.

První výskyt druhé generace dospělců **obaleče mramorovaného (*Lobesia botrana*)** a **obalečika jednopásého (*Eupoecilia ambiguella*)** ve feromonovém lapači byl zjištěn na okrese Znojmo (Hrádek, 18.6., Tasovice, 23.6.).

Sledování letu imag do feromonových lapáků se provádí 2x týdně od 20.4. do ukončení letu 2. Generace (zpravidla do 15.8.).

Ošetření je třeba zahájit 7-8 dní po vrcholu letu 1. nebo 2. generace. Proti 1. generaci se ošetřuje jen při malé násadě květenství, nebo při mimořádně silném výskytu motýlů ve feromonovém lapači. Ošetření proti 2. generaci je účelné pokud se ve feromonovém lapači zjistí při 2 až 3 denním intervalu 8-10 dospělců v průměru na jeden lapač. Trvá-li let motýlů delší dobu, je možné ošetření zopakovat s přihlédnutím k délce doby účinnosti použitého insekticidu.

Za oblastní odbor Brno zpracovala: Ing. Eliška Kopřivová